

HYMN

på Kristi Himmelfärds Dag

*All världens höge härskare
Inför dig böjas alla knän.
Du våra själars Frälsare
vår ande längtar till dig hän.*

*Du som oss lärde Fader vår
Hos Gud än för vår frälsning ber
På den som vilna vägar går
Din herdeblick i oro ser.*

*Din lott bland oss var smärtans lott,
Med korset blev din kärlek lönt.
Till härlighet hos Gud du gått
Och med all makt han dig bekrönt.*

*Du härlighetens segerkrans
At dina trogna har berett.
Bevara i dess rena glans
den dräkt du dem i dopet gett.*

*Du gick här hatad och försmädd,
Ditt svar var din välsignelse.
Utav ditt ord, den ädla sädd
Vi skörda rik hugsvalelse.*

*Du är den ende Härskaren
Dig hylla alla tungors ljud
Med Fadern och Hugsvalaren
I evighet treenig Gud. Amen.*

(Ur Evangelisk Tidegård: Vid matutin på Kristi himmelfärdsdag.)

A. A.

Kristus og de helige menn i kunsten.

For et større alterverk til en gammel svensk domkirke har jeg som modeller til Kristus og de 22 hellige personer i billedene brukt ansikter og trekk fra mange slags folk. Blandt andre også fra de såkalte sociale oprørere. Jeg kan nevne typer som Bakunin, Victor Hugo, Landauer o. fl. — samt kunstnere og videnskapsmenn. Ti jo mere jeg beskjeftiger mig med disse bibelens og kirkens hellige folk — jo mer slår det mig deres likhet med oprøreren i den store forstand — og med kunstneren.

Hovedtrekkene ved disse er: det selvforglemmende — offerevnen og martyrlengslen, — og at deres idé eller besettelse skyver tidvis det jordiske til side — og at de får noget av dette blå fascinerende, som gir dem denne forunderlige makt over mennesker og sinn, som varer så lenge.

Derfor ser jeg disse hellige og disse oprørere som befriddede fra dette jordiske som realismen så lidenskapelig har prist og elsket å fremstille og ofte med megen makt, når den gav sig inn på de religiøse oppgaver i kunsten.

*

Den kirkelige kunst får ikke nøie sig med å være et diktat av et rums form og flate — den må først og fremst kreere og siden dekke dette rums åndelige funksjon. Derfor munner all stor kirkelig kunst — ja man bør si all stor kunst — ut i *apotheosen* — *rummets klimaks*. Vi ser det i Michel-Angelos dommedags Kristus, la Disputas himlenes Herre rett over billedets brennpunkt — hostien.

Hos oss i den siste tid den dominerende Stiklestad-Kristus og den nye skjønne Voldakirkens orkestrale lysgud.

For mig står Kristus også i kunsten som *lysets* aksjon og dets vorden til gestalt, skapt ved møtet med det *svarte*, det *truende* i altet: Sorgen, nøden, uroen og døden. Jeg kaller det — det *katastrofale prinsipp*.

Denne sinnets evige uro og skriden kan intet i denne verden hjelpe virkelig. Dog har kunsten i sig makter til — for stunder å utløse og befri sjelen — *der den finnes*. Kunsten har i sitt vesen noget av dette rogivende og dette av evighet, som all skapning *jager* efter. Det stabile.

Derfor tillater jeg mig å nevne, at Lenins utryddelse av lengslen, den transendentale funksjon i mennesket er en slags logisk kortslutning. Den forsvarer som en nødvendighet og er vel delvis en hevnaakt.

For nogen fordrukne poper og en korrump offisiell kirkes skyld gjøres denne fatale lapsus å dekretere, at religionen er kontra mennesket, og at lengselen efter siste biologiske følgesetninger og marsvinforsøk skal vende sig mot den brune jord og bli i ro. Man beseierer ikke lengselen hos trekkfuglene ved å stikke øinene ut på dem.

Lenin er et skritt, men Kristus er et *mål* i en *skridende evighet*.

Et øieblikk kan disse jordiske førere fra en Spartacus til en Rosa Luxembourg ha dette blå glimt av evighet, og det tusenårige rike som de hellige menn Moses, Jeremias, Amos, Saulus. Deres lengsel er ens. Og de er alle av den skjønne og brune jord.

Men Kristus er av lys. Og forat han i billedfremstillingen skal ha den aksjon og det bud til menneskene og kunne gi dem vingene — må han *være som lyset*, som lysets aksjon. Han må være løftet ut fra dagen og nattens kropp — han må være *ren, hvit* — *Guden*.

Ellers blir han for kortsiktig.

Og det er feilen ved de aller fleste Kristus-fremstillinger i kunsten.

Henrik Sørensen.